

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Ludovici Schönleben, Carnioli Labacensis, SS.
Theologiae Doctoris, Protonotarij Apostolici,
Archi-Diaconi Carnioliae Inferioris. Horae Subsecivae
Dominicales. Sive Discursus Sacri De Tempore ...**

Cum quadruplici Indice I. Discursuum. II. Locorum Sacrae Scripturae. III.
Rerum & Verborum. IV. Historiarum & Mythologiarum

Pars Hyemalis Et Verna Ab Adventu Ad Pentecosten. - Insertis aliquot
Allocutionibus Academicis

Schönleben, Johann Ludwig

Salisburgi, 1676

Discursus XXVII. Dominica V. post Pascha. Cornu Amaltheæ. Thema. Petite
& accipietis, ut gaudium vestrum sit plenum. Ioan. 16.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47077](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47077)

DISCURSUS XXVII.

Dominica V. post Pascha.

Cornu Amaltheæ

THEMA.

Petite & accipietis, ut gaudium vestrum
fit plenum. *Joan. 16.*

SYNOPSIS.

I. Cui habere contigit Cornu Amaltheæ, omnium rerum copiam habuit: tales sunt PRECES & orationes quia idem præstant. II. Unde quod Salomon dixit de Sapientia, quod cum illa omnia bona proveniant, vel expertus de oratione dicere potuit. III. Idipsum S. Chrysostomus compendioso orationis elogio expressit, quasi describens Cornu Amaltheæ. IV. In praxim reduxit Eliseus Propbeta, qui sola oratione armatus integrum superavit exercitum, & repulit Assyrios ab Israël. V. Bethulienses quoq; debellarunt Holofernem oratione:	& Juditha eorum Bellona, precibus potius quam gladio trucidavit. VI. Quin & Britones contra Saxones pugnantes solo Alluia decantato triumpharunt. Fulminatim legio victoriam attulit M. Aurelio Imperatori solâ oratione. Theodosius Imp. oratione superavit, & delevit Eugenium Tyrannum; qua occasione Æmona (nunc Labacum) Piæ cognomen meruit. VII. Cum ergo imminent hostes patriæ, cum publica nos premunt necessitates, unanimes nos esse decet in oratione, quia plurimum voces plus efficiunt. VIII. Idem agendum in privatis

tis necessitatibus, sed perseveranter, & petendo quod sit animabus salubre, præsertim

illud ex quo provenit gaudij plenitudo.

Petite & accipietis, ut gaudium vestrum sit plenum. *Joan. 16.*

I.

Ibet auspicari sermonem hodiernum ab Introitu Missæ, & intonare : *Vocem Jucunditatis annuntiate Alleluja Alleluja*, hoc est *Laudate Deum* : non solum quia hoc est proprium Paschalis temporis melos, & argementum gaudij de gloriosa Filij Dei Resurrectione ; sed vel maxime, quia propediem abiturus ad Patrem Filius ingens & inexplicabile donum Spiritum Sanctum se nobis è cœlo missurum pollicetur : imò etiam quandam beatitudinis omnis collectionem, & divinum *Amalttheæ Cornu* liberæ nostræ voluntati offert, ut quidquid animus noster desideraverit, obtineamus. *Petite*, inquit, & *accipietis, ut gaudium vestrum sit plenum*. Quis non felicem se reputet, si petendo, si orando consequi potest quidquid optat? Quis non medullitus exclamet ac ingeminet : *Alleluja, Alleluja* ? Comminiscuntur Poëtæ de *Cornu Copiæ*, seu *Cornu Amalttheæ* quod illud Amaltthea Harmonij Ætolorum Regis filia quæ Jovis nutricem egerat, dono acceperit à Jove adulto, cum eo Privilegio, ut quisquis hoc *Cornu* potiretur, omnia ad nutum & libitum obtineret, quæ cuperet. Magnum sanè donum, si fabulosum non esset ! Addunt iidem somniantes in Parnasso, inter plurimas

*Xant. in
Ætol.
Pherecyd.
in Juno
nupt. Al-
cim in
reb. sicut.
Natal.
Com. lib.
7. c. 2.*

mas Jovis proles etiam fuisse PRECES uti canebat Orpheus

non sine honore

Orph. in
Argon.
Natal.
Com. lib.
I. Myth.
c. 10.

Marc. II.

Sap. 7.

Convenit esse PRECES, Jovis alto è semine natus: quod idcirco ait Mythologus excogitatum, quia Reges & potentiores homines magna semper ROGANTIUM aliquid frequentia circumfistit. Transeat nobis hæc fictio in veritatem. PRECES, & orationes fundere à Deo edocti sumus; has licet quasi DEI filias appellare, per quas nobis privilegium amplissimum concessum est, ut quidquid per eas petierimus obtineamus. Omnia quaecumque ORANTES petitis, credite quia accipietis. Habent ergo nostræ PRECES quoddam Cornu Amalthæum, seu privilegium à Deo obtinendi quidquid petierimus: quid neget Pater filijs, & filiabus? Et quia hac hebdomate sunt Dies ROGATIONUM, magnâ frequentia circumfistamus thronum omnipotentis, petamus gratias quas desideramus præsentis verò sermone consideremus magnitudinem huius Privilegij & Cornu Amalthææ, ut gaudium nostrum sit plenum, quod erit thema mei discursus.

II. De sapientia, quam à Deo impetraverat profitetur Sapiens diffusus in ejus laudes: Datus est mihi Spiritus Sapientiæ, & præposui illam regnis & sedibus &c. Venerunt autem mihi OMNIA BONA pariter cum illa. Idem ego hodie meritò dixerim de oratione. Sanè cum ipse Sapientiam, non obtinuerit absque oratione, potiore jure deberet dicere: Venerunt autem mihi OMNIA BONA pariter cum oratione. Possedit divitias, quantas nullas Regum anteriorum, has solet largiri ORATIO, sedit in Regali folio, honoratus non tantum à suis, sed à remotis

tis & exteris Regibus : regna & honores confert ORATIO. Pace & quiete diuturna est fruitus : pacem & quietem fancit ORATIO. Et si benè semper orasset, non errasset, non desipuisset in fine. Ut primum desijt orare unum Deum & verum à quo Sapientiam acceperat, perdidit Sapientiam, nec amplius dicere potuit : Venerunt mihi OMNIA BONA pariter cum illa. Deos fictiles orando erravit, & audiit latem in se sententiam : *Disrumpens scindam regnum tuum, & dabo illud servo tuo.* Regnorum munimen, tutela, & armatura sunt PRECES.

3. Reg. 11.

III. Divus Chrysostomus post contextum ingens ORATIONIS elogium, in Epitamen colligit ejus privilegia, cum ait : *Fons & radix BONORUM OMNIUM & innumerabilium ORATIO est.* Similiter D. Augustinus excurrrens in laudem Psalmorum, qui non sunt aliud quàm laudes & ORATIONES ad DEUM : *Omnia prorsus in his, velut magno quodam & communi thesauro recondita, atq; conferta sunt bona.* Quasi diceret : Psalmi & ORATIONES, sunt velut quoddam divinum Cornu Amalthææ, per quas abtinetur, quidquid petitur. Magnum profectò & universale ORATIONIS privilegium ! Multæ AA. nos undiq; premunt necessitates, recurramus ad fontem *bonorum omnium*, ad communem thesaurum, ad CORNU AMALTHEÆ, & obtinebimus bona, tam publica, quam privata. Optamus *ut superatis pacis inimicis secura Deo serviat Christiana libertas : ut pax Ecclesiarum nulla turbetur tempestate bellorum &c.* hæc publica, Oremus & obtinebimus, sed seriò Oremus. Ut liberemur ab infidijs Diaboli, ut quietam & tranquillam vitam degentibus, tandem etiam æterna obveniat : hæc pri-

S. Chry-
sost. hom.
4. de in-
comp Dei
S. Aug.
Prol. in
Psal.

vata: oremus, & obtinebimus si rectè oraverimus. Rectè orantes exaudit Deus. Veritatis hujus non unam habemus in sacris literis experientiam.

IV. Dothan urbem cingebat obsidione Rex Syriæ, eamq; ingenti vallabat exercitu, ut unum interciperet Elisæum consilia sua bellica frustrantem prædictiouiibus. Unus verò Elisæus toti debellando exercitui sufficiebat. Minister Prophetæ extra urbem oculos conijciens viso exercitu cohorruit, nuntiavitq; Hero suo, qui: *Noli (inquit) time- re, quia plures nobiscum sunt, quam cum illis.* Quinam illi plures? nondum arma cives corripuerant, nondum advòcata aliunde auxilia, & tamen *plures nobiscum sunt?* Quot verba, quot suspiria ad DEUM jaculatus est Elisæus orando, tot illicò habuit subsidiarias copias, ad universum Syrorum robur enervandum. Etenim: *cum ORASSET Elyseus aperuit Dominus oculos pueri, & vidit: & ecce mons plenus equorum, & curvum igneorum.* Necdum satis: orat iterum Elyseus: Percute obsecro gentem hanc cæcitate: percussitq; eos Dominus ne viderent; id est ne vel ipsum Elisæum vel urbem Dothan agnoscerent. Ipsemet Prophetæ se illis ducem offert, & ut sequantur monet: *Sequimini me, & ostendam vobis virum quem queritis.* Duxit autem eos sumariam, ubi erat Rex Israël, & cum jam urbem ingressi essent, iterum Prophetæ oravit: *Domine aperi oculos eorum ut videant:* & ecce agnovērunt se esse in medio Samariæ, in potestate Regis Israël præter opinionem captivos. Ita unius Prophetæ ORATIO sufficiens fuit ad debellandum integrum Syrorum exercitum, ad claudendos, & aperiendos oculos Syrorum, ad plura simultanea mi-

ra-

4. Reg. 6.

racula. Id observans S. Ambrosius aiebat : *Ubi sunt qui dicunt, plus quam PRECES sanctorum hominum arma posse? Ecce una ORATIO Elisei totum exercitum vulneravit, & unius Prophetæ meritis, omnis est hostium numerus captivatus.* Addat nunc Epiphonema sacer textus : *Et ultra non venerunt latrones Syriæ in terram Israël.*

S. Ambrosius.
serm. 86.
de barb.
non tim.

4. Reg. 6.

V. Bethuliam magno apparatu bellico aggressus erat Holofernes : quid agerent Bethulienfis omni humanâ ope destituti? Summus Sacerdos Eliachim optimè advertens, ubi humana deficiunt ibi quærenda esse divina subsidia. Circuibat ergo omnem Israël, & hortabatur, non ut militem legerent, non ut arma conquirerent, sed : *Scitote quoniam exaudiet Dominus PRECES vestras, si manentes permanseritis in jejuniis & ORATIONIBUS in conspectu Domini.* Atq; ut magis eos animaret ad orationem, usus est exemplo majorum pugnantium contra Amalecitas : *Memores estote Moyfi servi Domini, qui Amalec confidentem in virtute sua, & in potentia sua, & in exercitu suo &c. non ferro pugnando sed PRECIBUS sanctis ORANDO dejecit.* Victoria de Amalecitis parta non fuit sine ferro, sine pugna; quia Josue pugnabant validè, tota nihilominus victoria Moyfi ORANTI adscribitur, quia virtutem & robur armis pugnantium dedit Moyfis ORATIO: idq; vel ex eo manifestum fuit, quia, ut inquit sacer historicus, cum cessaret Moyses ab ORATIONE, vincebat Amalec: cum ORARET Moyses, vincebat Israël quod ad nostros mores traducens Chrysostomus aiebat : *ORAT Moyses & vincit: cessat, & vincitur: nec quisquam poterit excusari, qui hostem vincere noluit, dum ORANDO cessavit.*

Judith. 4.
v. 12.

S. Chrysostomus.
hom. de Moyse.

Idem hom.
15. in E-
pist ad
Heb.
Ibid. hom.
27.

S. Aug.
serm 128.
de temp.

Baron. in
Anal.

vit. Tibi imputa qui succumbis sive hosti visibili, sive invisibili, qui ab ORATIONE languefcis. *Opus nobis & armis* (inquit idem aurei oris Orator) *ma- jora autem arma sunt PRECES.* Et rursus alio lo- co: *Magna arma sunt ORATIO.* Ipsa bella devi- cit, & vertit in fugam gentes integras. His proinde armis resistendum hosti rectè suadebat Eliachim, ut majorum more Israël vinceret, inclinato in par- tes suas Deo exercituum. Et respondit expectati- oni eventus. Quia enim *ex toto corde suo omnes O- RABANT Deum, ut visitaret populum suum Israël:* & Bethuliensium Bellona Judith armata ORATIO- NE ferrum strinxit in Holofernem, & percussit bis *in cervicem eius, & evoluit corpus eius truncum:* fu- gerunt Assyrij, gloriosâ victoriâ potiti sunt Bethu- lienses. *Recipit attonita civitos* (sic loquitur de hac victoria S. Augustinus) *tantæ vittricis reditus tri- umphales. Jam luctus convertitur in gaudium. Ubi e- nim assiduus pulsatur ORATIONIBUS cœlum, po- tentia semper calcatur armorum. Ecce gloriosæ scæm- castitatem servavit ORATIO, & hostem servare non potuit multitudo.* Verè itaq; ut aiebat Chrysosto- mus contra omnes hostes *Magna arma sunt O- RATIO.*

VI. Nec defunt ejusmodi ORATIONUM ef- fectus in lege gratiæ. Anno salutis 429. cum Brito- nes à saxonibus & Pictis bello impeterentur: S. Germanus Episcopus multis Britonum ad fidem conversis ducem se dedit, & instante prælio à Sa- cerdotibus ter inclamari jussit: *Alleluja, Alleluja, Alleluja:* quod repetiit totidem vicibus exercitus: eoq; audito Saxones projectis armis territi, fugam inierunt, & parta est sine sanguine victoria. Quid di-

dicam de Leglone Fulminatrice Christiana, quæ M. Aurelio Antonino, & pluviam è cœlo precibus impetravit sedandæ siti, & contra nongenta septuaginta millia hostium victoriam obtinuit ad Carnundum Pannoniæ superioris celebrem quondam urbem (ubi nunc inter Viennam & Hamburgum Austriæ visitur pagus S. Petronellæ) qua de re ipse Imperator Ethnicus ad Senatum perscripsit his verbis de Christianis loquens : *Confestim ut procubuerunt in facies, & PRECES fuderunt ad ignotum mihi Deum, descenderunt de cœlo, in nos quidem frigidissimus imber ; in nostros verò hostes grando mixta fulminibus, ut sine mora sentiremus præsto esse invictam opem Dei potentissimi.* O magnam ORATIONIS virtutem, cui etiam elementa tribularia fiunt ! temelium huic est, quod Theodosio Imperatori accidit Anno 394 cum audita Eugenij Tyrannide ex oriente in Pannoniam festinus accurrit, ut hostem maturè opprimeret, in patriæ nostræ finibus, ubi Carniolia ab Italia seu Foro-Julio sejungitur. Ibi enim ad ipsas Alpium Juliarum radices Eugenium obvium habuit, & cum eo ad FLUVIUM FRIGIDUM (qui nunc Vipacus dicitur) confligit. Ingens erat hostium numerus, exiguæ Theodosij copiæ : sed pius Imperator confugit ad *Magna arma PRECES*, in editis Alpium rupibus tota nocte pervigil, & incumbens ORATIONI. Sole orto datum pugnae initium, Theodosius spectator ex alto, an potius Christianus Moyses supplices ad Deum tendebat manus : & cum jam ad hostes videretur inclinatura victoria, mirabile dictu ! vehemens exortus est ventus, qui tela hostium retorquens ipsosmet hostes à quibus emittebantur vulnerabat, &

Z z 3

in-

D. Justin.
Apol. pro
Christian.
Oros lib.
7. c. 15.
Niceph.
lib. 4. c.
12. Euseb.
l. 5. c. 20
Miscell.
lib. 10.
cap. 16.
Anno
Chri. 176

Miscell.
lib. 13. c.
14. Ruf-
fin lib. 2.
c. 33.
Theodor.
l. 5. c. 24.
Oros. lib.
7. c. 35.
Socrat.
lib. 5. c.
14.
Sozom.
lib. 7. c.
24. Ni-
ceph. lib.
12. c. 39.
Siebert.
ad an. 395
Marian.
Scot ad
eund. In-
chaf. An-
nal. Hung
ad an. 394
Sponda.
ib.

ingenti pulveris excitati nube visum ijs eripiebat; Theodosij milite interea securè & animosè per hostium cædes grassante: qui demum victas dedere manus, & Eugenium constrictum vinculis Theodosio victori tradiderunt. Hanc tam mirandam victoriam Claudiamus Poëta Ethnicus gratulatus Imperatori, ipse quoq; divino auxilio precibus exorato tribuendam insinuat, dum canit.

Claud. de
Consul.
Honor.

*Te propter gelidis Aquilo de monte procellis
Obruit adversas acies, revolutaq; tela
Vertit in authorem, & turbine reppulit hostem.
O nimium dilecte Deo, cui fundit ab antris
Æolus armatas hyemes, cui militat æther,
Et conjurati veniunt ad classica venti.
Alpinæ rubuere nives, & frigidus amnis
Mutatis fumavit aquis.*

S. Aug.
ap. Drex.
in Rhet.
S. Amb.
in Psal.
36.

Meminerunt etiam huius admirandæ victoriæ Sancti Augustinus & Ambrosius: quorum ille asserit Theodosium magis *ORANDO*, quam feriendo pugnavisse. Ambrosius verò: *Sapè jacula in ipsos qui egerint refunduntur. Quod etiam proximo accidit bello, ut subito ventus oriatur, qui infidelibus excuteret scuta de manibus, ac telo omnia atq; missilia in peccatoris exercitum retorqueret.* Huius occasione victoriæ *Æmona* nostra (quæ nunc Labacum dicitur Metropolis Carniolæ) cognomentum *Piæ* promeruit, teste Pacato in Panegrico Theodosij: *Nec Pia Æmona cunctantius, ubi te adfore nuntiatum, impulsis effusa portis obviam provolarvit.* Pia inquam, non tam quod Imperatori Domino suo officiosè occurrerit, sed ut arbitror, quod (quæ Christiana erat) pro eius salute & victoria *PRECES* ad Deum funderet. Tantum

Pacat. c. in
Paneg.
Theodos.

tum robur habet ORATIO, fons & radix bonorum omnium & innumerabilium.

VII. Cœterum plenæ sunt tum sacrae literæ; tum Ecclesiasticæ historiæ hujusmodi eventuum narratione, quibus ad fervorum suorum PRECES Deus operatus est mirabilia, fugavit hostes, prostravit exercitus; tribuit victorias & triumphos: ut vel hinc discamus, quid nos agere oporteat, cum auribus nostris obstrepunt prælia, & opiniones præliorum: jam ab Oriente Othomannicus furor; jam intestina hæreticorum molimina, jam aliorum Principum livor & ambitio armatos exercitus in campum educunt, & minantur patriæ vastitatem. Bonum publicum auxiliis publicis fulciendum est. *Petite & accipietis.* Petite, concordēs, unanimes: placet Deo multitudo precantium uno corde, uno Spiritu. Habetis *Amaltheæ Cornu*, optate, postulate, si modo honestum & animabus proficuum est obtinebitis. Inter multos ORANTES, saltem aliqui Deo tam chari erunt, ut exaudiantur. Unde Clemens Alexandrinus: *Vehebementer* (inquit) *Sanctis opus est: servant enim orbēs, & regiones à clade impendente liberant: iram Dei quantumvis feruentem, vitæ claritudine, & impetus eius iracundiæ invertentes.* Ideò in Ecclesia Dei publicæ instituuntur supplicationes, ut facilius consequamur quod petimus, quia concordem & unitam plurium ORATIONEM vult Deus. *Si duo ex vobis consenserint super terram de omni re, quamcunq; petierint fiet illis.* Quantò magis si plures consenserint, & quidem plures Justi, plures Deo chari. Et hoc pro publicis necessitatibus.

VIII. Nemo verò nostrum est, qui non aliqua etiam privata necessitate prematur. Alius æger est cor-

Clem. A.
lex. in
Amos.

Matth. 18

Hugo
Card. in
c. 16.
Joan.

Rup. in
Joan.

S. Aug. in
Psal. 70.

corpore, alius animo: uni deficiunt vitæ subsidia, alter abundat persecutionibus, quibus ferendis impares sentit humeros &c. omnibus dicitur: *Petite, & accipietis.* Petite inquam, ut ait Hugo Cardinalis: *piè perseveranter & ad salutem.* Piè sicut filij corde simplici & intelligenti: *perseveranter*, quia multum valet deprecatio iusti assidua: *& ad salutem*, quæ expedientia sunt ad vitam æternam. Multi enim petunt, quod impedit salutem eorum. Et hinc est, quod nunquam illorum gaudium sit plenum: quia transitoria non implent; caduca non satiant, terrena falsa delectatione decipiunt. Imperfectum est omne gaudium, quamdiu non consequimur quod peterè jubemur. *Adveniat regnum tuum.* Ibi verum gaudium est, & gaudij plenitudo, ubi resonat *Vox jucunditatis Alleluja.* Ruperti Abbatis observatio est: *In quo gaudium plenum esse poterit, nisi ut veniamus & appareamus ante faciem Dei omne namq; gaudium mundi huius deceptivum, & omnis risus eius erroneus est.* Interim dum ad illud cœleste Alleluja suspiramus, libet cum Psalte Regio canere: *Repleatur os meum laude, ut cantem gloriam tuam, tota die magnitudinem tuam.* Quid est tota die? ait Augustinus: *Sine intermissione in prosperis quia consolaris, in adversis quia corrigis.* Itaq; *Orate fratres, ut gaudium vestrum sit plenum.*

DIS-